

2 हिमाचलेन भेदभावं करोति केन्द्र-सर्वकारः, लघुराज्यत्वस्य भवति हानिः।

3 इको-पर्यटननीतेः अन्तर्गतं स्थानीयज-नेभ्यः एककेषु जीविकां दातुं अनिवार्यम्

3 द्वाविंशतितमः स्थापनादिवसः साधारणपूर्ण शान्तिपूर्ण-समारोहेण हर्षोल्लासेन

सुभाषितम्

हस्तस्य भूषणं दानं,
सत्यं कंठस्य भूषणम्।
श्रोतस्य भूषणं शास्त्रं,
भूषणैः किं प्रयोजनम्।।

भावार्थ- हाथ का आभूषण दान है, गले का आभूषण सत्य है, कान की शोभा शास्त्र सुनने से है, अन्य आभूषणों की क्या आवश्यकता है।

प्रतिदिन नवीनतम
हिमसंस्कृतवार्ता:
दैनिकवार्तापत्रं प्राप्स्यथ
7876636263
Whatsapp संख्या मध्ये
नमो नमः लिखन्तु

To get the latest himsanskritvartah Daily
Sanskrit Newspaper every day, write
Hello on 7876636263 Whatsapp number

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ता:
दैनिकपत्रे व्याकरणात्मक-
अशुद्धिनां कृते सम्बद्धाः
पत्रकाराः लेखकाश्च
उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः

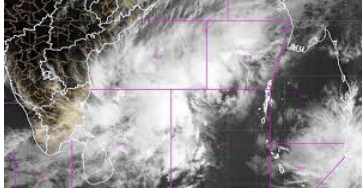
हिमसंस्कृतम् प्रकाशनम्
जसवं कोटला तहसीलपरिसरस्य सम्मुखे
कस्बा कोटला, जिला कांगड़ा हि.प्र.
पत्रव्यवहारसङ्केतः- १७७१११

ब्रिक्सदेशेभ्यः अमेरिकीराष्ट्रपतेः
डोनाल्डट्रंपस्य सचेतना

हिमसंस्कृतवार्ता:। अमेरिकीराष्ट्रपति निर्वाचितः डोनाल्ड ट्रम्पः ब्रिक्सदेशेभ्यः आग्रहं कृतवान् यत् ते अमेरिकीडॉलरस्य स्थाने नूतनानां मुद्राणां निर्माणं वा अन्यस्य मुद्रायाः समर्थनं वा परिहरन्तु, अन्यथा तेषां कृते शतप्रतिशतम् शुल्कस्य सम्मुखीकरणं भविष्यति। ट्रम्पमहोदयः सामाजिकमाध्यमेषु एकस्मिन् सन्देशे अवदत् यत् एतेभ्यः देशेभ्यः नूतनं ब्रिक्स-मुद्रां न निर्मातुं, अमेरिकी-डॉलरस्य स्थाने अन्यस्य मुद्रायाः समर्थनं न कर्तुं च प्रतिबद्धतायाः आवश्यकता वर्तते। सः अवदत् यत् अन्तर्राष्ट्रीयव्यापारे अमेरिकीडॉलरस्य स्थाने अन्यस्य मुद्रायाः उपयोगस्य सम्भावना नास्ति तथा च यः कोऽपि देशः तत् कर्तुं प्रयतते सः अमेरिकादेशं त्यजतु।

फञ्जलचक्रवातस्य दुर्बलतायाः सम्भावना वर्तते-जलवायुविभागः

हिमसंस्कृतवार्ता:। गतदिने जलवायुविभागेन उक्तं यत् फञ्जलचक्रवातस्य दुर्बलतायाः सम्भावना वर्तते। जलवायुविभागस्य क्षेत्रीयप्रमुखः डॉ. एस. बालचन्द्रनः सोशल मीडिया पोस्ट मध्ये अवदत् यत् वर्तमानस्थित्याः कारणात् ममल्लापुरम्, चैन्नई, कांचीपुरम्, तिरुवल्लूर, चेन्नैलपेट, रानीपेट, विल्लुपुरम्, कुड्डलौर, पुडुचेरी इत्यत्र वर्षा निरन्तरं भवितुं शक्यते। गतरात्रौ विलम्बेन पुडुचेरीनगरं प्राप्तः चक्रवातः फेन्जलः गतषष्ठ्यष्टाः यावत् स्थिरः अस्ति। सम्प्रति पुडुचेरीनगरस्य समीपे कुड्डलौर-नगरात् प्रायः ३० किलोमीटर-दूरे, चैन्नई-नगरात् १२० किलोमीटर-दूरे च स्थितम् अस्ति।

अखिलभारतीयमहानिदेशकपुलिसमहानिरीक्षक-सम्मेलनं सम्बोधितवान् प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी

हिमसंस्कृतवार्ता:। भुवनेश्वरे आयोजितस्य अखिलभारतीय- महानिदेशक-पुलिसमहानिरीक्षक- सम्मेलनस्य अन्तिमदिने प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी देशस्य विभिन्नराज्यैः केन्द्रशासकप्रदेशैः च सम्बद्धेषु महत्त्वपूर्णसुरक्षाविषयेषु चर्चां कृतवान्। मुख्यतया साइबर-अपराधस्य, तटीयसुरक्षायाः, माओवादी-विद्रोहस्य च विषये विचारः कृतः। सम्मेलने केन्द्रीय गृहमन्त्री अमितशाहः, गृहसचिवः गोविन्दमोहनः, राष्ट्रियसुरक्षासल्लाहकारः अजीत डोवालः अपि उपस्थिताः आसन्। सम्मेलनं राष्ट्रियसुरक्षासम्बद्धानां विविधानां विषयाणां निवारणाय सामरिकपरिपाटनेषु केन्द्रितम् अस्ति। एतेषु कृत्रिमबुद्धिः, ड्रोन् इत्यादीनाम् उदयमानप्रौद्योगिकीनां, शीर्षपुलिसपदाधिकारिभिः सह आतङ्कवादविरोधीरणनीतयः, विभिन्नसुरक्षासंस्थानां प्रमुखाः च सन्ति प्रधानमन्त्री प्रमुखाः अधिकारिणः च पुलिसस्य सम्मुखे ये विविधाः परिचालनात्मकाः आधारभूतसंरचनासम्बद्धाः च विषयाः सन्ति तेषां विषये चर्चा कृता। सभायां मादकद्रव्यादिमहत्त्वपूर्णविषयेषु चर्चा अभवत्। अस्मिन् सम्मेलने परहः वामपक्षीयनक्सलसमस्यायाः विषये चर्चा अभवत्।

एच.आई.वी.एड्स संक्रमितानां प्रति संवेदनशीलव्यवहारं कर्तुम् आग्रहं कृतवान् केन्द्रीयस्वास्थ्यमन्त्री

हिमसंस्कृतवार्ता:। केन्द्रीयस्वास्थ्यमन्त्री जगतप्रकाशनड्डा एच.आई.वी.एड्स संक्रमितानां प्रति संवेदनशीलव्यवहारं कर्तुं, संक्रमितानां मानव- अधिकारस्य रक्षणं च कर्तुं जनान् आह्वानं कृतवान्। सः मध्यप्रदेशस्य इन्दीनगरं विश्व एड्सदिवसस्य कार्यक्रमं सम्बोधयन् आसीत्। सः अवदत् यत् एच.आई.वी.संरक्षणार्थिनियमः २०१७ इत्यस्य माध्यमेन संक्रमितानां विरुद्धं किमपि भेदभावं निवारयितुं केन्द्रसर्वकारेण कार्यं कृतम् अस्ति। तेनोक्तं यत् प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी इत्यस्य नेतृत्वे सर्वकारेण परीक्षणस्य चिकित्सायाश्च नीतिः कार्यान्विताः। सः अवदत् यत् फलतस्वरूपं अधुना देशे एड्स-रोगेण मृत्योः संख्या ७९ प्रतिशतं न्यूनीकृता, नूतनसंक्रमणानाम् अपि ४४ प्रतिशतं न्यूनता अभवत्। तेन यत् भारतं अस्य रोगस्य न्यूनमूल्येन प्रभात्मकं च औषधं निर्मातुं सफलं जातम्। २०३० तमवर्षपर्यन्तं भारतम् अस्मात् रोगात् मुक्तं भविष्यति इति स्वास्थ्यमन्त्री आशां प्रकटितवान्। कार्यक्रमे मध्यप्रदेशस्य मुख्यमन्त्री डॉ. मोहन यादवः अवदत् यत् रोगात् भयं कुर्वन्तु, न तु रोगजनेन मानवेन।

राष्ट्रराजधानी दिल्लीनगरे वायुगुणवत्ता दुर्बलवर्गे

राष्ट्रराजधानी दिल्लीनगरे वायुगुणवत्ता दुर्बलवर्गे अस्ति। गतदिने अपराह १ वादनपर्यन्तं वायुगुणवत्तासूचकाङ्कः २११ आसीत्। केन्द्रीयप्रदूषणनियन्त्रणमण्डलस्य अनुसारं नगरस्य केषुचित् क्षेत्रेषु वायुगुणवत्तासूचकाङ्कस्तः ३०० पारितः अस्ति। वायुगुणवत्तासूचकाङ्कः दिल्लीनगरस्य शादीपुरं ३४४, आनन्दविहारे ३२२, विवेकविहारे ३१७, सिरिफोर्ट ३०९, वजीरपुरं ३०८, सोनियाविहारे ३०८, रोहिणीनगरे ३०५, पंजाबीबागनगरे ३०३ इति अभिलेखः अभवत्। मौसमविभागेन आगामिदिनद्वयं यावत् दिल्लीनगरस्य राष्ट्रियराजधानीक्षेत्रे तत्समीपस्थेषु क्षेत्रेषु च प्रातः रात्रौ च नीहारस्य लघुकोहरायाश्च पूर्वानुमानं कृतम् अस्ति।

बाङ्गलादेशे देशस्य न्यायव्यवस्थायाः विषये व्यापारनेतृभिः चिन्ता प्रकटिता

हिमसंस्कृतवार्ता:। बाङ्गलादेशे देशस्य न्यायव्यवस्थायाः स्थितिं निबद्ध्वा अन्तरिमसर्वकारस्य असफलतायाः विषये व्यापारनेतृभिः चिन्ता प्रकटिता। यदि शीघ्रमेव स्थित्यां संशोधनं न अभवत् तर्हि अर्थव्यवस्थायाः स्थापनं कठिनं भविष्यति इति ढाका-वाणिज्य-उद्योगसङ्घेन आयोजिते व्यापारसम्मेलने चिन्ता प्रकटिता। बैंक बैंकस्य प्रबन्धनिदेशकः सेलिम आरएफ हुसैनः अवदत् यत् न्यायव्यवस्थायाः स्थितिं नियन्त्रयितुं सर्वकारः असफलः अभवत्। हुसैनः तत्क्षणमेव स्थितिं सुधारयितुम् आग्रहं कृतवान्, अन्यथा अर्थव्यवस्थायाः उत्तेजनं अतीव कठिनं भविष्यति। इन्सेष्टा फार्मास्युटिकल्स अध्यक्षः अब्दुल मुत्तादिर रहमानः अवदत् यत् कानूनव्यवस्थायाः स्थितिः तीव्रगत्या क्षीणा अभवत्, तस्याः निवारणात् अधिकं महत्त्वपूर्णं किमपि न भवितुम् अर्हति। सः स्थितिं सम्यक् कर्तुं समयसीमा निर्धारयितुं सर्वकारात् आग्रहं कृतवान्।

HP ECO TOURISM : इको-पर्यटननीते: अन्तर्गतं स्थानीयज-नेभ्यः एककेषु जीविकां दातुं अनिवार्यम्, सर्वकारेण संशोधनं कृतम्

हिमसंस्कृतवार्ता:- कार्यालयीयः प्रतिनिधिः। हिमाचलप्रदेशसर्वकारेण इकोपर्यटननीत्यां संशोधनं कृतम्। गतमासे मन्त्रिमण्डलसभायाः अनन्तरं राज्यसर्वकारेण शनिवासरे अधिसूचना प्रकाशिता। अस्य अन्तर्गतं स्थानीयजनाः अनिवार्यतया जीविकां प्राप्नुयुः। राज्ये इको-पर्यटनक्रियाकलापानां प्रचारार्थं वनसंरक्षणविधाने (FCA) 2023 इत्यस्मिन् अद्यतनकाले कृतसंशोधनानुरूपं पारिस्थितिकीपर्यटननीतिं परिवर्त्य 6 प्रस्तावानाम् अनुमोदनं कृतम्। अधुना पारिस्थितिकपर्यटनस्थलानां कृते एकहेक्टेयर अधिकपरियोजना अपि अनुमोदिताः भविष्यन्ति। अस्य विषये केन्द्रीयनीती अपि परिवर्तनं जातम्। पारिस्थितिकपर्यटन-एकके स्थानीयजनानाम् अनिवार्यतया नियुक्तिः करणीयः भविष्यति, स्थानीय- उत्पादानाम् उपयोगः करणीयः इति नियमः सर्वकारेण निर्धारितः अस्ति एतदतिरिक्तं वनविभागस्य अन्तर्गतं अनुसरणक्रियाकलापाः अपि प्रस्ताविताः सन्ति। पर्यटकानाम् गतिविधिचालककम्पनीनाम् आकर्षणार्थं नीती परिवर्तनं भवितुमर्हति। हिमाचले पर्यटनस्य प्रचारार्थं राज्यसर्वकारः नूतनां इको- पर्यटननीतिं आनयिष्यति। पर्यटननगरान् विहाय अधुना पर्यटकाः ग्रामान् गत्वा हिमाचलस्य संस्कृतिं परम्परां च ज्ञातुं शक्नुवन्ति। स्थानीयजनानाम् जीविकाप्रदानं अनिवार्यं भविष्यति। स्थानीय- उत्पादानाम् उपयोगः करणीयः भविष्यति। एतदतिरिक्तं वनविभागस्य अन्तर्गतं अनुसरणक्रियाकलापाः अपि प्रस्ताविताः सन्ति। एतानि चालयन्तः कम्पनीः पर्यटकैः सह आकर्षयितुं नीती परिवर्तनं कृतम् अस्ति।

केवलं १५ वर्षेभ्यः यावत् स्थलं दीयते

हिमाचलसर्वकारः कस्यापि कम्पन्यै व्यक्तये वा १० वर्षाणि

यावत् इको टूरिज्म स्थलं दास्यति। अस्य अवधिः ५ वर्षपर्यन्तं विस्तारयितुं शक्यते। एतत् स्थलं केवलं १५ वर्षाणां कृते एव दीयते। इको- पर्यटनस्थले वितानं, काष्ठसंरचना, पूर्वनिर्मितभवनं च स्थापितं भविष्यति। एतानि भवनानि तादृशप्रकारस्य भविष्यन्ति यत् ते पर्यावरणस्य हानिं न कुर्वन्ति। पर्यावरणस्य रक्षणं करणीयम्, पशूनां किमपि प्रकारेण हानिः न कर्तव्या। सर्वकारः स्वस्य अर्जनस्य २० प्रतिशतं पर्यावरणसंरक्षणार्थं व्यययिष्यति। अन्येषु वस्तूनि व्ययितुं न शक्यते।

प्रकृतेः छेदनं न भविष्यति

नूतननीती प्रकृतेः छेदनं न भविष्यति। सरोवराणां, नदीनां, पर्यावरणस्य, अभयारण्यानाम्, आर्द्रभूमिनां च रक्षणम् अनिवार्यं भविष्यति। प्रतिवर्षं हिमाचलस्य प्राकृतिकसौन्दर्यं द्रष्टुं राज्यस्य जनसंख्यायाः अपेक्षया अन्यराज्येभ्यः द्विगुणाः पर्यटकाः आगच्छन्ति। शिमला, धर्मशाला, डलहौजी, मनाली च अधिकाधिकं पर्यटकाः आगच्छन्ति।

मुख्यमंत्री काङ्गड़ाजनपदस्य वरिष्ठकाङ्ग्रेसनेतृभिः सह चर्चा कृत्वा अवदत्- जनपदस्य विकासः अस्माकं प्राथमिकता

हिमसंस्कृतवार्ता: - शिमला।

मुख्यमंत्री सुखविन्दरसिंहसुक्खुः काङ्गड़ाजनपदस्य वरिष्ठकाङ्ग्रेसनेतृभिः सह जनपदस्य विकासात्मकपरियोजनानां विषये विस्तरेण चर्चा कृतवान्। मुख्यमंत्री उक्तवान् यत् राज्यसर्वकारः काङ्गड़ामण्डलस्य विकासाय प्राधान्यं ददाति तथा च विगतवर्षद्वये मण्डलस्य विकासाय अनेकाः योजनाः आरब्धाः। सः अवदत् यत् राज्यसर्वकारेण काङ्गड़ामण्डलाय पर्यटनराजधान्याः स्थानं दत्तम्, पर्यटनदृष्ट्या क्षेत्रस्य विकासाय अपि महत्त्वाकांक्षिणः उपक्रमाः कृताः। धार्मिकपर्यटनेन सह अस्मिन् मण्डले साहसिकपर्यटनस्य प्रोत्साहनं क्रियते। मुख्यमंत्री उक्तवान् यत् राज्यसर्वकारः काङ्गड़ाविमानस्थानकस्य विस्तारं कर्तुं प्रयतते येन बृहत्विमानानि अत्र अवतरितुं शक्नुवन्ति। सः अवदत् यत् राज्यसर्वकारः प्रभावितपरिवारेभ्यः समुचितं क्षतिपूर्तिं करिष्यति, तेभ्यः सर्वसम्भवं साहाय्यं च प्रदत्तं भविष्यति। सः अवदत् यत् विमानस्थानकस्य विस्तारः काङ्गड़ामण्डलस्य विकासाय एकः आधारस्तम्भः सिद्धः भविष्यति। एतदतिरिक्तं ६५० कोटिरूप्यकाणां व्ययेन देहरायाम् अन्ताराष्ट्रीयस्तरस्य जन्तुशालायाः निर्माणं क्रियते।

हिमाचलेन भेदभावं करोति केन्द्र-सर्वकारः, लघुराज्यत्वस्य भवति हानिः।

मुख्यमंत्री सुखविन्दरसिंहसुक्खुः शिमलानगरे मीडियाभिः सह वार्तालापं कुर्वन् केन्द्रसर्वकारे भेदभावस्य आरोपं कृतवान्। सः अवदत् यत् केन्द्रसर्वकारः हिमाचलप्रदेशसर्वकारे भेदभावं करोति। यत्र यत्र भाजपारहित-सर्वकाराः सन्ति तत्र तत्र भेदभावः क्रियते। मुख्यमंत्री सुक्खुः अवदत् यत् हिमाचलप्रदेशे यदा आपदा अभवत् तदा राज्यसर्वकारेण नियमानुसारं पीडीएनए (आपदापश्चात् आवश्यकतामूल्यांकनम्) इत्यस्य कृते १० सहस्रकोटिरूप्यकाणि याचितानि। तेन सह एनपीएस इत्यस्य ९,००० कोटिरूप्यकाणां अपि चिरकालात् आग्रहः क्रियते। सः अवदत् यत् एषः हिमाचलप्रदेशस्य अधिकारः, यः हिमाचलः न प्राप्नोति। आगामिसमये अहं केन्द्रीयमन्त्रिभिः सह मिलित्वा वक्ष्यामि यत् हिमाचलं लघुराज्यम् अस्ति, अतः एतत् मनसि धारयतु। सः अवदत् यत् २० दिसम्बर दिनाङ्के जैसलमेरनगरे सम्पूर्णस्य देशस्य वित्तमन्त्रिणां सभा भविष्यति। यस्मिन् अहं हिमाचलस्य वित्तमन्त्रीरूपेण भागं गृह्णामि। सः राज्यहितस्य पक्षं करोति, हिमाचलप्रदेशस्य अधिकाराणां कृते युद्धं करिष्यति।

न तु वर्षद्वयस्य उत्सवः, कार्यक्रमः एव

मुख्यमंत्री सुक्खुः अवदत् यत् हिमाचले काङ्ग्रेससर्वकारः २०२४ तमस्य वर्षस्य दिसम्बरमासस्य ११ दिनाङ्के द्विवर्षीयं कार्यकालं सम्पन्नं कर्तुं गच्छति। अस्मिन् काले कार्यक्रमस्य आयोजनं भविष्यति इति सः अवदत्। मुख्यमंत्री उक्तवान् यत् एषः उत्सवः न, अपितु कार्यक्रमः अस्ति। उत्सवशब्दस्य प्रयोगः केवलं राजनैतिकदृष्ट्या एव भवति। कार्यक्रमे दलस्य सर्वे अधिकारिणः भागं गृह्णन्ति।

शैक्षणिकसंस्थानां क्रमाङ्कनकर्ता हिमाचलप्रदेशः देशस्य प्रथमं राज्यम्- मुख्यमंत्री सुखविन्दरसिंहसुक्खुः

हिमसंस्कृतवार्ता:- शिमला। शिमलानगरस्य पीटरहोफ- अतिथिगृहे उच्चशिक्षाविभागेन आयोजितस्य प्राचार्यसम्मेलनस्य अध्यक्षता मुख्यमंत्री सुखविन्दरसिंहसुक्खुः अकरोत्। अस्मिन् अवसरे सः अवदत् यत् हिमाचलप्रदेशः देशस्य प्रथमं राज्यं यत् विभिन्नां शैक्षणिकसंस्थानां क्रमाङ्कनं कुर्वन् अस्ति, अनेन शैक्षणिकसंस्थानां स्वनिरीक्षणं लेखापरीक्षा च सुनिश्चितं भविष्यति, ते स्वदुर्बलताः, सशक्ताः च ज्ञातुं शक्नुवन्ति। सः अवदत् यत् येषां शैक्षणिकसंस्थानां कृते उत्तमक्रमाङ्कनं भवति तेषां कृते कार्यप्रदर्शनाधारित- अनुदानस्य प्रावधानं कृतम् अस्ति। अस्मिन् अवसरे मुख्यमंत्री राजकीयस्नातकमहाविद्यालयानां, संस्कृतमहाविद्यालयानाम् पुस्तकालयानां क्रमस्थानां (ग्रेडिंग) अपि विमोचितवान्। मुख्यमंत्री उक्तवान् यत् राज्यसर्वकारः व्यवस्थायाः परिवर्तनस्य उद्देश्येन प्रत्येकस्मिन् क्षेत्रे सकारात्मकपरिवर्तनं आनयति। सः अवदत् यत् अधुना सर्वेषु सर्वकारीयविभागेषु वार्षिकगोपनीयप्रतिवेदनप्रपत्रेषु परिवर्तनं भविष्यति, एसीआरप्रपत्राणि च अद्यतनं करिष्यन्ति। पञ्जीकरणार्थं संख्यात्मकाधारितव्यवस्था स्वीक्रियते। तस्य सफलं कार्यान्वयनम् अवलोक्य ऑनलाइनव्यवस्था विकसिता अस्ति। मुख्यमंत्री उक्तवान् यत् सर्वेषां महाविद्यालयानाम् प्राचार्याणां वित्तीय-प्रशासनिकशक्तिः वर्धिता भविष्यति। सत्ताविकेन्द्रीकरणं शिक्षाविभागे भविष्यति, एतेन प्रयासेन सुशासनं, विविधकार्यस्य समयसापेक्षता सुनिश्चिता भविष्यति। सः अवदत् यत् महाविद्यालयानां प्राचार्येभ्यः अपि निर्धनानाम्, आवश्यकतायुतानां च छात्राणां कृते आवश्यकम् आर्थिकसहायतां दातुम् आर्थिकशक्तिः प्रदत्ता भविष्यति। **संस्कृतमहाविद्यालयेषु स्नातकोत्तरकक्षाणां संचालने कार्यं क्रियते** सः अवदत् यत् सर्वकारः 'प्रतिहोरा- आधार- अवधि- संकल्पना' इति कार्यं कुर्वन् अस्ति येन शिक्षकानाम् अभावे अस्मिन् आधारे सेवानां लाभः प्राप्तुं शक्यते। तेन सह नियमितरूपेण शिक्षकानां नियुक्तिः अपि सुनिश्चिता भविष्यति। सः अवदत् यत् संस्कृतमहाविद्यालयेषु स्नातकोत्तरकक्षायाः आरम्भः अपि विचारणीयः भविष्यति। जिल्लामुख्यालये स्थितानां महाविद्यालयानाम् अधिकं सुदृढीकरणं भविष्यति। आवश्यकतानुसारं दूरस्थक्षेत्रेषु स्थितानां महाविद्यालयानां सर्वसम्भवा सहायता प्रदत्ता भविष्यति। सुखविन्दरसिंहसुक्खुः उक्तवान् यत् राज्यसर्वकारः सर्वेषु विधानसभाक्षेत्रेषु एकीकृतक्रीडासङ्कलानाम् विकासं करिष्यति। सः अवदत् यत् राज्यसर्वकारः तेषु स्नातकमहाविद्यालयेषु बी.एड पाठ्यक्रमं आरभेत् यत्र पर्याप्तं आधारभूतसंरचना उपलब्धं भवति।

द्वाविंशतितमः स्थापनादिवसः साधारणपूर्णेन शान्तिपूर्ण-समारोहेण हर्षोल्लासेन च सम्पन्नः

हिमसंस्कृतवार्ता:-कुलदीपमैन्दोला। कोटद्वारः।

इत्यस्य संस्थानस्य द्वाविंशतितमः स्थापनादिवसः साधारणपूर्णेन शान्तिपूर्णसमारोहेण हर्षोल्लासेन च सम्पन्नः। अस्मिन् विशेषसंदर्भे कार्यक्रमस्य अध्यक्षता संस्थानस्य संस्थापकः अध्यक्षः च ग्राम्य- एकता- प्रगति- प्रेमांजलि- समागम- समितेः (गेप्स) संस्थापकनिदेशकः च रामभरोसः कण्डवालः कृतवान्। समारोहे मुख्यातिथिः सेवानिवृत्तः अभियन्ता जे. एस. नेगीमहोदयः आसीत्, येषाम् उपस्थित्या कार्यक्रमः गरिमायुक्तः अभवत्। मुख्यवक्त्ररूपेण सामाजिकसेवकः श्रीमान् एम. एन. काला अपि स्वीयं मन्तव्यानि अवदत्। सः संस्थानस्य उद्देश्यानि तस्य च यावत्कालीनं उपलब्धीनां परिप्रेक्ष्यं प्रदर्शयन् भविष्यस्य योजनासु प्रेरणां च प्रदत्तवान्। कार्यक्रमस्य संचालनं कुमारी मेघा ध्यानी च वैशाली चौहानः च संयुक्तरूपेण कृतवन्तौ। तयोः प्रभावपूर्णशैलीसम्प्रदर्शनेन कार्यक्रमः जीवंतः अभवत्। कुमारी प्रिया रावतः सरस्वती वंदना च प्रस्तुतवती। अस्मिन् सन्दर्भे एनडीबीआर- संस्थानस्य कार्यकर्तारः बद्रीनाथविश्वभरं प्रति आरतीं समर्प्य वंदेमातरं, संस्थानस्य समूहगानं, "वह शक्ति हमें दो दया निधे" च "जय भगवती देवी नमो वर दे" इत्यादीनि गीतानि प्रस्तुताः चक्रुः, येन कार्यक्रमः भावविभोरः अभवत्। अस्मिन्

समारोहे राजकीय- उच्च- प्राथमिकविद्यालयः नेलगुजराडा- विकासखण्डयमकेश्वरतः च राजकीय-उच्च- माध्यमिक- विद्यालयः स्यालिंगातः च छात्र- छात्राभिः "नन्हीदुनियाभावीराष्ट्र" इत्यस्य संस्थानस्य कृते समूहगानस्य प्रस्तुतिः विद्यालयेभ्यः संस्थानं प्रति प्रेषिता अभवत्। संस्थानस्य संस्थापकः रामभरोसः कंडवालः संस्थानस्य द्वाविंशतिवर्षीयां यात्रां व्याख्याय मूल्याधारितशिक्षायाः, राष्ट्रभक्तेः च भारतीयसंस्कृतेः प्रचारप्रसारय संस्थानस्य सततं कर्तव्यं प्रकाशयामास। तेन उक्तं यत् "एकः राष्ट्रः, एका भाषा, एकः ध्वजः" इत्यस्मिन् लक्ष्ये संस्थानस्य प्रतिज्ञा अक्षुण्णा अस्ति। समारोहे संस्थानस्य सदस्यैः संस्थापकाय नेतृवर्यस्य सुभाषचंद्रबोसस्य छायाचित्रम् उपहाररूपेण प्रदत्तम्। उपस्थिताः सर्वे गणमान्यजनाः च संस्थानस्य उद्देश्यानि अग्रे नेतुं संकल्पं च कृतवन्तः। संस्थानस्य संस्थापकः मुख्यातिथिं विशिष्टातिथीन् च अभिनन्द्य स्मृतिचिन्हं समर्प्य सम्मानं कृतवान्। ततः कार्यक्रमस्य समापनं मिष्ठानवितरणेन च सम्पन्नं कृतम्। अस्मिन् समारोहे नन्दनसिंहनेगी, रेखा ध्यानी, अमितगुसाई, मेघा ध्यानी, प्रिया रावतः, वैशाली, अनूपः, जगतसिंहनेगी च मनमोहन कालः च इत्येते अन्ये च गणमान्यव्यक्तयः उपस्थिताः आसन्।

भारतीयं ज्ञानभाण्डारम्

भारतीयं ज्ञानभाण्डारं तावद् विस्तृतं च विस्मयजनकं च यथा मनः तत्समाक्षं चकितं भवति। "इदं ज्ञानं कुतः प्राप्तं?" इति प्रश्ने मग्नं चित्तं पुनः अपि विचारं करोति, "तस्मिन् काले एतादृशं ज्ञानभाण्डारं यद् असीत्, तत् ज्ञानं अधुना कुत्र गतम्?" इति। एषः एव श्रेण्यां स्थितं किञ्चन अद्भुतं ग्रन्थं अस्ति - "श्रीभुवलयः"। एषः ग्रन्थः जैनमुनिना आचार्यकुमुदेन्दुना विरचितः। यदा राष्ट्रकूटानां राज्यं कर्णाटके आसीत्, मुस्लिमानामाक्रमणं न च भवितव्यम्, सम्राट् अमोघवर्षः नृपतुंगः च राज्यं कुर्वन् आसीत्, तस्मिन् कालः (अष्टाशीत्यधिकाष्टशतमितस्य ईस्वीयसस्य) एषः ग्रन्थः रचितः। किन्तु, गतं सहस्राब्दं यावत् एषः ग्रन्थः लुप्तः अभवत्। कतिपयः स्थलेषु तस्य उल्लेखः उपलब्धः, किन्तु ग्रन्थः पुनः प्राप्तः न जातः। तस्य प्राप्तिः अपि किमपि रोचककथा अस्ति। राष्ट्रकूटकालीनं किञ्चन महिला मल्लिकब्बे नाम ग्रन्थस्य एकं प्रतिलिपिं कृत्वा स्वगुरवे माघनन्दिनिजिनेन्द्राय दानं कृतवती। ततः सा प्रतिलिपिः सुप्रसिद्धायः आयुर्वेदचिकित्सकस्य धरणेन्द्रपण्डितस्य गृहे गता। तस्य ग्रन्थस्य विशेषज्ञानं नास्ति तथापि धरणेन्द्रपण्डितः तस्य महत्त्वं ज्ञातवान्। तस्य मित्रेण सह तौ ग्रन्थस्य महत्त्वं विवृण्वन्तौ यत्र तत्र व्याख्यानां ददतुः। व्याख्यानानां कारणेन बङ्गलूरुस्थः यल्लप्पाशास्त्री तं ग्रन्थं प्राप्तुं धरणेन्द्रपण्डितस्य पुत्रीं विवाहं कृतवान्। पुनः १९१३ तमे वर्षे धरणेन्द्रपण्डितस्य निधनं जातम्। तदनन्तरं तस्य पुत्रेण तस्य ग्रन्थं विक्रेतुं प्रयत्नः कृतः। यल्लप्पाशास्त्री तं ग्रन्थं स्वीकृतवान्। तस्मिन् ग्रन्थे १२७० पृष्ठानि आसन्, किन्तु तस्य रहस्यज्ञानं कर्तुं यत्नः अपि दशको यावत् समभवत्। अन्ततः १९५३ तमे कन्नडसाहित्यपरिषदया तस्य प्रथमप्रकाशनं कृतम्। एषः ग्रन्थः अन्यग्रन्थानां तुलनेन भिन्नः। एषः ग्रन्थः अद्भुतः विरचितः। अद्भुतः एकतः चतुष्पष्टिपर्यन्तं च। तेषां विशेषमण्डनेन सप्तदशभाषायां, अष्टादशलियां च ग्रन्थः पठ्यते। रामायणं, महाभारतम्, वेदान्, उपनिषदः च तत्र अन्तर्भूताः। एषः ग्रन्थः २७ x २७ मि. मितं चक्ररूपेण विभक्तः। अद्भुतः अत्र छन्दोबद्धं ज्ञानं च दत्तम्। इदं चक्रं, मुनिना कुमुदेन्दुना, यावत् सहस्रवर्षपूर्वं विरचितम्। अद्यापि, संगणकयन्त्रादिभिः सह अत्याधुनिकप्रणालीषु प्रयुक्तः अपि एषः ग्रन्थः पूर्णतया उद्धाटितः न जातः। केवलं त्रयो अध्यायाः एव पठिताः। तस्माद् एषः ग्रन्थः, भारतीयज्ञानभाण्डारस्य अभूतपूर्वं प्रमाणं च अस्ति। "श्रीभुवलयः" इत्ययं ग्रन्थः वस्तुतः अष्टमं आश्चर्यं भवेत्" इति प्रथमराष्ट्रपतिना डॉ. राजेन्द्रप्रसादेन उक्तम्। एवं भारतस्य प्राचीनं च आश्चर्यजनकं ज्ञानं विश्वाय उदाहरणं च भवति।

सुधा साठ्के मुंबई, मुम्बई

सामान्यज्ञानप्रश्नोत्तरी

सामान्यज्ञानम्

- प्रश्नः 1. वैष्णोदेवी- मन्दिरं (पार्वतीशिवमन्दिरम्) कुत्र अस्ति?
उत्तरम्- कटरा (जम्मू-कश्मीरम्)
- प्रश्नः 2. 'मेघदूतम्', इत्यस्य रचयिता कः अस्ति?
उत्तरम्- महाकविः कालिदासः।
- प्रश्नः 3. भारतस्य राष्ट्रीयवृक्षः कः अस्ति?
उत्तरम्- वटवृक्षः इति।
- प्रश्नः 4. कति महाद्वीपाः सन्ति?
उत्तरम्- सप्त।
- प्रश्नः 5. वर्तमानसमये भारतस्य रेलयानमन्त्री कः अस्ति?
उत्तरम्- श्रीमान् अश्विनी वैष्णवः।

डॉ. विवेक शर्मा, जोगिन्द्रनगरम्

संस्कृतज्ञानम्

- प्रश्नः 1. विद्या + अर्थम् इति पदस्य सन्धिपदं किम्?
उत्तरम्- विद्यार्थम्।
- प्रश्नः 2. 'हृ' इत्यस्य उच्चारणस्थानं किम्?
उत्तरम्- कण्ठः।
- प्रश्नः 3. रामश्च कृष्णश्च= रामकृष्णौ इत्यत्र कः समासः?
उत्तरम्- द्वन्द्वसमासः।
- प्रश्नः 4. 'कस्य' इत्यस्य पदपरिचयं देयम्।
उत्तरम्- पुल्लिङ्ग- नपुंसकलिङ्गः, किम् शब्दः षष्ठीविभक्तिः एकवचनम्।
- प्रश्नः 5. संस्कृते समयः '08:15' भवति-
उत्तरम्- सपाद अष्टवादनम्।

प्लास्टिकोत्पादने अंकुशं स्थापनार्थं संयुक्तराष्ट्रस्य सन्धेः आशा सङ्कटे

कानूनानुसारं बाध्यकारीं वैश्विकसन्धिं दातुं पञ्चमं अन्तिमं च संयुक्तराष्ट्रसङ्घस्य अन्तरसर्वकारीय वार्तालापसमितेः संगोष्ठी दक्षिणकोरियादेशस्य बुसाननगरे रविवारसरे समाप्ता। परन्तु सायं ४:०० वादनपर्यन्तं अन्तिमः पूर्णसत्रः न आयोजितः आसीत् (०७०० जीएमटी)। २०१५ तमस्य वर्षस्य पेरिस्-सन्ध्यानन्तरं पर्यावरणसंरक्षणस्य अपि चजलवायु-तापन-उत्सर्जनस्य च विषये सन्धिः महत्त्वपूर्णः अस्ति।

दीपो वन्दनीयोऽस्ति यतः सः अन्येषाम् उपरि क्रोधाविद्ये न भवति, परन्तु अन्येषां कृते स्वयम् एव ज्वलति। " शिक्षापात्रं पूर्यितुं शक्यते किन्तु कामनापात्रं कदापि ना।" सन्तोषः एव परमं सुखम्। "

डा. वर्षा प्रकाश टोणगांवकर पुणे / महाराष्ट्रम्

व्यावहारिकी
शिक्षा

